

Rapport från projektmöte BIOGOV den 26:e oktober 2021

Den 26:e oktober träffades BIOGOV samarbetsgrupp på Flämslätt för ett arbetsmöte. På grund av pandemin var det över ett år sedan vi sågs på ett fysiskt möte.

Eftersom det var så lång tid sedan gruppen träffades inleddes mötet med en runda där varje deltagare fick delge intressant information om vad som hänt under det senaste året. Deltagarna fick också möjlighet att lyfta saker de tyckte var viktiga att ta itu med nu när projektarbetet kan återstartas.

Naturskyddsföreningen har genomfört en naturvärdesinventering som en del i Skövde kommuns arbete med att bredda gång- och cykelvägen i Lerdala. En förstudie kring en cykelväg mellan Lerdala och Flämslätt genomförs just nu av Skövde kommun och Trafikverket.

Vallevägen har som förening upplevt en lågsäsong under pandemin men ska göra en omstart i nov, och bl.a. göra om hemsidan. Mycket skräp i området pga högt besöksstryck bl.a. fylls brevlådor för foldrar med skräp.

Emten – Flämsjöns Fiskevårdsförening har märkt att försäljningen av fiskekort har ökat. Föreningen har också genomfört en utplantering av flodkräfta i St. Ljungsjön som glädjande nog visar på ett lyckat resultat.

Markägaren Sten Catoni har märkt stort slitage av stigar i främst Eahagen på grund av det ökade besöksstrycket under pandemin. Därtill har antalet vildsvin ökat och behöver nu regleras hårdare enligt Sten.

Sten lyfter vidare att det har varit stora problem med parkering vid Höjentorp under året. En ny eller utökad p-platsen måste till. Likaså är det fortfarande problem med döda vägnära träd som blåser ner strax norr om Höjentorp.

Länsstyrelsen, hade tillsammans med fastighetsverket och Trafikverket tänkt att åtgärda de döda träden vid Höjentorp i samband med den restaurering av betesmarker som planeras i området och som diskuterats inom samarbetsgruppen tidigare. Tyvärr erhöles inte något tillstånd till restaureringen av Länsstyrelsen i Skåne som ansåg att det var ett för stort ingrepp gentemot nuvarande syfte och föreskrifter i reservatet. Restaureringarna får istället genomföras efter att ett nytt beslut och

skötselplan för reservatet har beslutats, vilket planeras i maj 2022. Länsstyrelsen och Trafikverket arbetar nu för att enbart åtgärda de vägnära träden akut.

I mitten av september hölls ett möte med våra europeiska partners på Brunnsbo gästgiveri. Här bytte vi erfarenheter och kunskaper om bl.a. grön infrastruktur för gamla och grova ädellövträd. Vi diskuterade också ett eventuellt fortsättningsprojekt, förmodligen kring Åsunden eller i Alingsåstrakten.

På följande länk hittar ni en kort film från mötet:

<https://www.youtube.com/watch?v=5R3c5VCJGOY>

Vadsbo skog berättar att det har avverkats mycket granskog (5–6000 kubikmeter) pga. granbarkborre i Valleområdet senaste året. Det finns också behov av att röja fram grov ek mellan naturreservaten i området. Särskilt viktigt vore det att få en bra koppling till ekarna vid Sparresäter.

Skävalångens fiskevårdsförening har tagit över båtuthyrning i Näsbadet och har också märkt att antalet fiskare i sjön har ökat på senare tid. Man är intresserade av att plantera in fisk och vill gärna ha en dialog med experter om vilka fiskarter som kan vara lämpliga för inplantering.

Eggby, Istrum Öglunda hembygdsförening informerade om den nya våtmarken som anlagts vid Varnhems klosterkyrka.

Skövde kommun har också märkt att nedskräpningen i området har ökat. Man har fått 1,5 miljoner kr extra i budget som bl.a. kommer att användas för nya trappor i Silverfallet och i naturreservatet Rånna -Ryd.

Lägesredovisning

Nästa punkt var en lägesredovisning från Länsstyrelsen av de 7 åtgärder som finns med i projektets handlingsplan och som ska vara genomförda i maj 2022.

Projektets handlingsplan

Åtgärd 1. *Projektet ska producera nationella riktlinjer för ett hållbart lokalt samarbete kring biologisk mångfald och grön infrastruktur m.m. och utarbeta en modell som kan spridas och nyttjas i andra delar av landet.*

Den rapport som samverkansgruppen uppdrog åt Magnus Ljung att sammanställa avseende projektets erfarenheter m.m. från att jobba med samverkan beräknas vara klar i november 2021. BIOGOV ingår också fr.o.m. hösten 2021 i Naturvårdsverkets referensgrupp för att ta fram ett nytt nationellt utbildningspaket "dialog för naturvård". Naturvårdsverket har också spelat in en film i Valle om hur BIOGOVs samarbetsgrupp har tillämpat forskningsresultat från högskolan i Skövde (i detta fall det sk. biotop biodiversitets capacity indicator som samarbetsgruppen använt som kunskapsunderlag i sitt arbete). Sammantaget är det tydligt att projektets arbete har uppmärksamrats nationellt vilket är väldigt roligt!

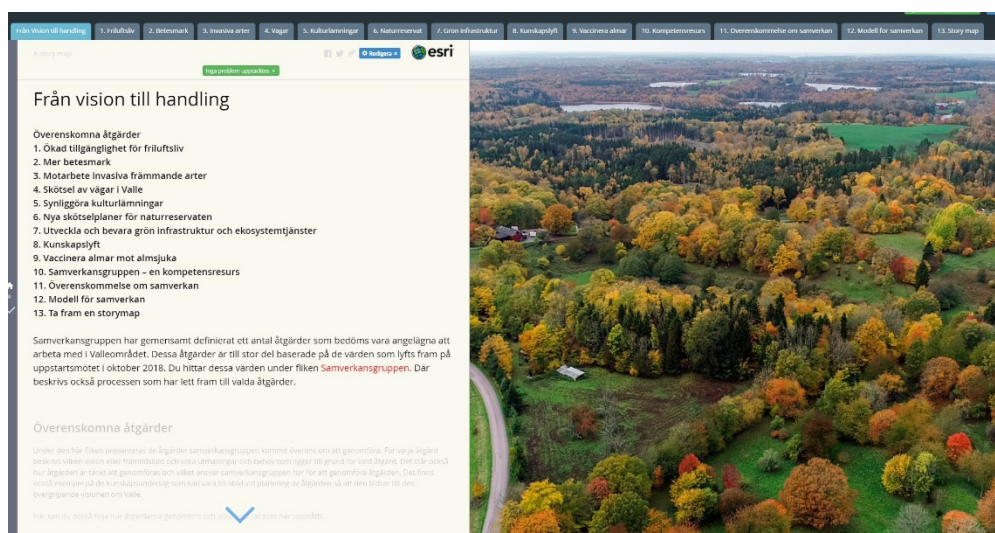
Filminspelning i Valle

Åtgärd 2. *Ta fram ett inriktningsdokument som säkerställer att det uppbyggda samarbetet i Valle fortsätter efter att projektet avslutats i maj 2022.*

Detta blir en av gruppens viktigaste uppgifter att arbeta med fr.o.m. nästa möte som planeras till i början av 2022. I detta sammanhang är det bl.a. viktigt att diskutera hur vi ska hantera att gruppens medlemmar kommer behöva bytas ut över tid.

Åtgärd 3. *Utveckla en story map som kunskapsdatabas och dialogverktyg samt extern informationskanal.*

Den planerade story mapen är framtagen men pga. av nya tillgänglighetsdirektiv (fr.om. maj -21) har länsstyrelsen ännu inte tillåtit att publicera den. Innan den kan göras publik behöver den arbetas om till ett nytt format. Detta planeras till dec/januari denna vinter.

Utdrag ur projektets framtagna, men ännu ej publicerade, story map.

Genom att klicka på länken nedan kan ni kika på story mapen i sin nuvarande form. Kom dock ihåg att det fortfarande är ett arbetsmaterial och därför inte helt färdigt.

<https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/home/item.html?id=7bb08961c3484e59889c5323afdf1ddb>

Åtgärd 4 och 5. *Förbättra förutsättningarna för friluftsliv och bevarandet av Valle-området betesmarker.*

Tanken är här att samverkansgruppen ska bjuda in en bred skara aktörer i Valle till diskussioner kring t.ex. vilka önskemål och behov det finns av nya/förbättrade friluftslivsanläggningar m.m. För att få till en bra dialog har vi bedömt att det är viktigt att kunna träffas fysiskt. Därför har gruppen avvaktat med detta tills pandemin är över. Nu finns dock förutsättningarna att börja arbeta med dessa åtgärder och därför ägnades andra halvan av mötet åt att planera kommande tematiska dialogträffar...se vidare under rubriken "planering av tematiska dialogträffar".

Åtgärd 6. *Nya Beslut och skötselplaner för naturreservaten Höjentorp, Eahagen, Jättadalen och Torp.*

Under 2021 har överenskommelse om ersättning nåtts med flera av markägarna i Höjentorp och de sista markägarna i Torp. Det innebär att i Eahagen, Jättadalen och Torp har nu samtliga markägare ersatts för de ingrepp i markanvändningen som de ombildade naturreservaten kommer att innebära. Avtal med återstående markägare i Höjentorp planeras att tecknas under våren 2022. Förslag till beslutsdokument och skötselplan för de 4 reservaten har tagits fram. Det som återstår är att invänta arbetet med åtgärderna 4 och 5 och eventuellt anpassa skötselplanerna efter vad som kommer fram i de diskussionerna.

Förslag till skötselplaner för Torp, Höjentorp och Eahagen

Åtgärd 7. *Plan för skötsel av vägkanterna längs de allmänna vägarna i Valle.*

För denna åtgärd ansvarar Trafikverket som tyvärr ej var närvarande på mötet. Någon lägesredovisning kunde därför inte lämnas.

Planering av tematiska dialogträffar (åtgärd 4 & 5)

Andra halvan av mötet ägnades åt att planera arbetet med åtgärd 4 & 5. Tanken är att bjuda in en bred skara aktörer till diskussion kring hur vi kan utveckla och förbättra för friluftslivet och bevara betesmarkerna.

Friluftslivet:

Ett första möte bör hållas under dec/jan. Målet med detta möte är att producera en gemensam karta med åtgärdsförslag. På mötet ska vi försöka markera på kartor vilka åtgärder som mötesdeltagarna anser viktiga att genomföra och var de bör genomföras. Mötet bör beakta olika intressen och försök hitta bästa lägen i samverkan varför åtgärdsförslagen bör vara rimligt avvägda utifrån mötesdeltagarnas olika intressen. Länsstyrelsen tar fram kunskapsunderlag inför mötet.

Därefter bör samverkansgruppen, Länsstyrelsen och kommunerna (+ ev. annan aktör) gå igenom framtagna förslag och göra en första bedömning av genomförbarhet utifrån lagar, föreskrifter och andra faktorer. De kan också ge återkoppling på nödvändiga anpassningar eller tillvägagångssätt för genomförandet.

Ett andra möte bör hållas under mars 2022 med syfte att gemensamt prioritera åtgärderna och ge förslag på hur åtgärderna kan genomföras. På mötet behöver diskuteras eventuella justeringar av åtgärderna (bl.a. utifrån Länsstyrelsens och Kommunernas återkoppling). Vilken/vilka aktörer kan ansvara för och/eller bidra till genomförandet?

Det fortsatta enskilda engagemanget är sedan beroende av vilka åtgärder som föreslås att genomföras och den ansvarsfördelning som följer därav.

Flera aktörer som idag inte ingår i samarbetsgruppen identifierades som lämpliga att bjuda in till dessa diskussioner bl.a. Next Skövde, Valle Bike-event, Skövde sportfiskeklubb, samtliga fiskevårdsföreningar och hembygdsföreningar i Valleområdet, Älska Billingen, ev. vissa av medlemmar i Vallevägen. Lerdala IF samt Platåbergens Geopark.

Betesmarker

När det gäller betesmarkerna så är tanken att försöka identifiera vilka marker som pga. olika omständigheter riskerar att överges som betesmark samt vilka marker som kan vara lämpliga att återuppta som betesmark (outnyttjad potential) och vad i så fall skulle krävas i form av praktiska lösningar m.m. Tanken är inte att diskutera de större jordbrukspolitiska frågorna som t.ex. hur får vi bättre betalt för de varor vi producerar eller hur behöver ersättningsystemen mm förändras. Detta ligger utom gruppens möjlighet att påverka.

Gruppen vill börja med de fyra naturreservaten som håller på att revideras. På sikt bör planeringen av betesmarkerna i Valle ske med en helhetssyn på landskapet. Men för att begränsa och strukturera upp arbetet bör man börja i ett begränsat område för att sedan gå vidare i fler områden.

Även i denna grupp bör ett möte hållas i dec/jan. till detta bör samtliga djurhållare i reservaten bjudas in. Inför detta möte skall länsstyrelsen har tagit fram relevant kartunderlag.

Övriga frågor

Underhållskostnaderna för Valleområdets samfälliga vägar har ökat i samband med det ökade besöksstrycket som delvis beror på aktiv marknadsföring av Valleområdet från såväl statliga, kommunala och privata aktörer. Dessa kostnader riskerar att hamna på delägarna i vägarna. De framfördes att det är rimligt att stat och kommun tar ett större ansvar avseende ökade bidrag m.m.

Denna fråga ska lyftas till Trafikverket och Skara/Skövde kommuner.

Intresserad av att veta mer?

Vill ni läsa mer om Biogov finner ni information på interreg europes hemsida: www.interregeurope.eu/biogov

Här finns också de andra ländernas filmer att kika på.

Ni kan också läsa om projektet på länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/privat/djur-och-natur/skyddad-natur/biogov.html

Har ni frågor, funderingar, kanske idéer eller förslag så är ni varmt välkomna att höra av er till Henrik Roos på Länsstyrelsen.

E-post: Henrik.roos@lansstyrelsen.se, tel: 010-224 51 81

Vid tangentbordet

Henrik Roos

Projektgrupp – BioGov

Myndigheter

Länstyrelsens naturavdelning	Henrik Roos Maria Thordarson/Emma Sandler-Berlin
Länstyrelsens Landsbygdsavdelning	Lars Johansson
Skogsstyrelsen	Viveca Luc
Skara kommun	Abbe Sahli, (<i>Kommunekolog</i>)
Skövde Kommun	Sari Strömblad (<i>Miljöstrateg</i>)/Aron Sandling, (<i>kommunekolog</i>)
Trafikverket	Mats Lindqvist, (<i>Miljöspecialist/ekolog</i>)

Näringslivet

Vallevägen	Cecilia Wadenbäck (<i>Ordförande</i>)
Besöksstrateg i Skara kommun	Marie Wennerholm
Vadsbo Skog	Tommy Ek
Flämslätt/Skara stift	Claes Schönborg

Markägarrepresentanter

LRF	Jenny Nilsson
Orgelgården	Björn Malmgren
Backgården	Sten Catoni

Utbildning

Skövde Högskola	Annie Jonsson/Jenny Lennartsson
-----------------	---------------------------------

Ideella föreningar

Naturskyddsföreningen, Skaraborg	Sofia Berg
Eggby, Istrum Öglunda hembygdsförening	Morgan Johansson (<i>ordförande</i>)
Istrums SK	Sandra Svantesson/Anders Påhlsson

Fiskevårdsområdesföreningar

Emten-Flämsjöns FVOF	Rolf Pettersson (<i>Ordförande</i>)
Skärvalången m.fl. FVOF	Ann Nilsson